

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
АГРОБІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

	СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІКА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ» Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина Спеціальність: Н4 Лісове господарство Освітня програма «Лісове господарство»
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньої програми	вибірковий
Кількість кредитів ECTS /загальна кількість годин	4 кредити /120 годин
Семестр	2
Форма контролю	залік
Мова викладання	українська
Профайл викладача 	Кімейчук Іван Васильович Посада: асистент кафедри лісового господарства https://orcid.org/0000-0002-9100-1206 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57234090100&origin=resultslist https://scholar.google.com/citations?user=jOjEVcIAAAAJ&hl=uk Робоче місце: навчальний корпус № 1 (пл. Соборна, 8/1), 36 ауд. E-mail: ivan.kimeichuk@btsau.edu.ua
Опис дисципліни	На вивчення дисципліни для денної форми навчання виділено всього 120 академічних годин (4 кредити ECTS), у т. ч. аудиторних – 48 годин (лекції – 16, практичні заняття – 32), самостійна робота студентів – 72 годин
Передумови для вивчення дисципліни	Освітній компонент «Економіка природокористування» базується на знаннях, отриманих здобувачами під час освоєння навчальних дисциплін: «Сталий розвиток лісового господарства», «Управління лісогосподарським виробництвом», «Лісова сертифікація», вивчених на попередньому курсі.
Мета вивчення дисципліни	Курс спрямовано на засвоєння, узагальнення і систематизація знань щодо опанування засад збалансованого (соціально-економічно-екологічного) світогляду, критеріїв, норм і нормативів сталого управління, найефективніших методів системної оцінки впливу людини на природу у процесі природокористування та принципи й механізми організації економіки з урахуванням норм екологічної безпеки та охорони природи; формування у здобувачів знань, умінь і навичок у галузі інтегрованого (еколого-економічного) управління використанням природних ресурсів, екологічною безпекою і охороною навколишнього природного середовища.
Формат дисципліни	Для денної форми навчання – формат <i>face-to-face</i> із застосуванням мультимедійних засобів. За необхідності (індивідуальний графік, дистанційна форми навчання та ін.) – змішане навчання з використанням навчальної платформи <i>Moodle</i> , сервісів <i>ZOOM</i> , <i>Google Meet</i> , мобільних додатків.

Компетентності відповідно до Стандарту вищої освіти	ІК. Здатність розв'язувати практичні проблеми і складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства. ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. СК 1. Здатність критично осмислювати проблеми лісового господарства й дотичні міждисциплінарні проблеми та приймати ефективні рішення щодо їх вирішення. СК 2. Здатність забезпечувати сталий розвиток лісового господарства. СК 6. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед населення для формування в них екологічного мислення, свідомості та відповідальності за стан довкілля.
Програмні результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти	ПРН 1. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері лісового господарства та є основою для оригінального мислення, забезпечення сталого розвитку та проведення досліджень. ПРН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень. ПРН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання. ПРН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проєкти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів. ПРН 9. Визначати критерії ефективності та обирати оптимальну стратегію ведення лісового господарства залежно від зовнішніх та внутрішніх умов.
Структура курсу	<i>Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні основи використання природних ресурсів</i> Тема 1.1. Поняття про академічну доброчесність. Предмет, методи та завдання курсу «економіка природокористування». (15 год.) Тема 1.2. Наукові основи економіки природокористування. (10 год.) Тема 1.3. Природні ресурси як компоненти природокористування. Класифікація природних ресурсів. (20 год.) Тема 1.4. Лісові ресурси: їх оцінювання, використання та охорона. (15 год.) <i>Змістовий модуль 2. Розвиток підприємств в умовах ринку, екологізації економіки та інновацій</i> Тема 2.1. Інноваційний фактор у контексті сталого розвитку. (15 год.) Тема 2.2. Екологічні витрати в економіці підприємства. (15 год.) Тема 2.3. Ринкові фактори щодо забезпечення раціонального природокористування. (15 год.) Тема 2.4. Еколого-економічна ефективність природокористування. (15 год.)
Методи навчання	Розкриття навчального матеріалу з візуальним поясненням; дискусійне обговорення проблемних питань; практичні та науково-дослідні завдання; індивідуальні завдання в групах; доповіді; презентації; есе; ситуаційні виробничі завдання, спрямовані на моделювання економічного обґрунтування природоохоронних рішень; аналіз кейсів з оцінки ефективності використання природних ресурсів та впровадження інструментів економіки сталого розвитку; рольові ігри з розподілом функцій між суб'єктами природокористування (бізнес, громада, держава, екологічні інституції); навчальні екскурсії на об'єкти раціонального

	природокористування; цифрові симуляції екосистемних послуг і економічної оцінки природних ресурсів; проєктно-аналітична робота з формуванням моделей сталого використання ресурсів і обґрунтуванням екологічного оподаткування.
Політика курсу	• Середовище в аудиторії – дружнє, творче, відкрите до конструктивної критики. • Виконання завдань, передбачених програмою, з дотриманням дедлайнів. • Відпрацювання пропущених занять – відповідно до графіку консультацій викладача. • Порухення принципів академічної доброчесності – підстава для негативного оцінювання роботи здобувача. • Методи і критерії оцінювання – підсумковий контроль навчальної діяльності здобувачів здійснюється у формі заліку за результатами поточного та рубіжного контролю і не передбачає обов’язкової присутності здобувачів. Результати заліку оприлюднюють в електронному журналі академічної групи. Поточний та рубіжний контроль здійснюють за десятибальною шкалою. Результати оцінювання здобувача виставляють в електронний журнал АСУ БНАУ, які автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремі види робіт. Максимально можлива кількість балів: практичні заняття – 30; самостійна робота – 30, модульний контроль – 40. • Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній / інформальній освіті здійснюється відповідно до чинного Положення https://education.btsau.edu.ua/sites/default/files/DOC/pologenua/polog_neformal_osvita_2024.pdf.
Рекомендовані джерела інформації	Основна література 1. Беренда Н.В., Троїцька О.О., Манідіна Є.А. Економіка природокористування : навчально-методичний посібник для студентів ЗДІА спеціальності 183 «Технології захисту навколишнього середовища» всіх форм навчання. Запоріжжя. Видавництво ЗДІА, 2017. 200 с. (http://surl.li/pskiw). 2. Губанова О.Р. Економіка природокористування : конспект лекцій. Одеса: Одеський державний екологічний університет, 2024. 119 с. (https://surli.cc/itkzqc). 3. Каличева Н.Є., Соломніков І.В., Кондратюк М.В. Економіка природокористування : конспект лекцій. Харків : УкрДУЗТ, 2024. Ч. 1. 68 с. (https://surl.lt/igelqw). 4. Караїм О.А. Економіка природокористування: конспект лекцій. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 124 с. (https://surl.li/qglfmj). 5. Кімейчук І.В., Ситник О.С. Економіка природокористування : курс лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 205 «Лісове господарство». Біла Церква, 2025. 101 с. (https://surl.lu/ivnclo). 6. Маменко О.М., Портянник С.В. Економіка природокористування : підручник. Харківська держ. зоовет. академія. Харків, 2017. 286 с. (https://surl.lu/cegjnz). 7. Міронова Н.Г., Білецька Г.А. Екологічна стандартизація і сертифікація : навч. посіб. Львів: Новий Світ-2000, 2017. 139 с. (https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2021/Mironova_2015_140.pdf). 8. Пономаренко Є.Г. Ломакіна О.С. Економіка природокористування та природоохоронної діяльності : конспект лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх форм навчання зі спеціальності

183 – Технології захисту навколишнього середовища, Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 58 с. (<http://surl.li/psjxw>).

9. Хахула В.С., Хрик В.М., Ситник О.С., Кімейчук І.В., Масальський В.П., Лозінська Т.П. Економіка природокористування : методичні рекомендації для виконання практичних робіт здобувачами вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 205 «Лісове господарство». Біла Церква, 2024. 63 с. (<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/12654>).

10. Шаравара В.В., Любинський О.І., Гулевець Д.В. Економіка природокористування: практикум. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня «Рута», 2019. 84 с. (<https://surl.li/cc/qtbngk>) .

Допоміжна література

1. Інноваційна модель розвитку лісової галузі в країні. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/Boychuk/2_4.pdf.

2. Розпутній О.І., Перцьовий І.В., Герасименко В.Ю., Скиба В.В., Бабань В.П. Екологічна безпека: методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 101 «Екологія». Біла Церква, 2022. 12 с. (<https://surl.li/irsmpp>).

3. Хрик В.М., Кімейчук І.В., Мазепа В.Г., Ситник О.С. Управлінська структура та організаційно-економічна характеристика філії «Білоцерківське лісове господарство» ДСГП «Ліси України». *Вісник Малинського фахового коледжу*. Вип. 3. 2024. С. 124–138. <https://doi.org/10.62466/2786-9350-2024-3-4>.

4. Хрик В.М., Кімейчук І.В., Ситник О.С., Левандовська С.М. Сучасний стан оподаткування і його вплив на фінансові результати філії «Білоцерківське лісове господарство» ДСГП «Ліси України». *SWorldJournal*. 2024. Issue 27. Part 2. С. 70–83. <https://doi.org/10.30888/2663-5712.2024-27-00-006>.

5. Хрик В.М., Мазепа В.Г., Кімейчук І.В., Ситник О.С. Забезпечення фінансової стійкості підприємства у контексті збалансованого розвитку. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2024. № 7 (87), т. 2. С. 199–207. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-7-10170>.

6. Хрик В.М., Мазепа В.Г., Левандовська С.М., Ситник О.С., Кімейчук І.В. Лісогосподарське виробництво та його роль у сталому розвитку: економічні аспекти природокористування. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2024. № 6 (86), т. 1. С. 146–156. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-6-10100>.

7. Kasych A., Suler P., Rowland Z. (2020). Corporate Environmental Responsibility Through the Prism of Strategic Management. *Sustainability*. Vol. 12 (22). URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/12/22/9589> .

8. Khmurova V., Mykolaichuk I., Kandahura K., Sylkina Yu., Sychova N. (2021). Strategy for the Development of Public-Private Partnership in the Context of Global Changes. *Scientific Horizons*, 24(8), 108–116. [https://doi.org/10.48077/scihor.24\(8\).2021.108-116](https://doi.org/10.48077/scihor.24(8).2021.108-116) (<https://surl.li/dchljq>).

9. Khryk, V., Mazepa, V., Sytnyk, O., Levandovska, S., Kimeichuk, I. (2024). Evaluation of the effectiveness of implementing measures to preserve natural resources in the context of sustainable development. *Scientific Reports of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine*, 20(4), 106–118. <https://doi.org/10.31548/dopovidi/3.2024.106>.

10. The Future We Want. Outcome document of the United Nations Conference on Sustainable Development. Rio de Janeiro, Brazil, 20–22 June 2012. URL: <https://surl.li/gzxroh>.

Адреси сайтів в INTERNET

1. Державне агентство лісових ресурсів України. URL: <https://forest.gov.ua/>.
2. Державне підприємство «Лісогосподарський інноваційно-аналітичний центр». URL: <https://www.ukrforest.com/>.
3. Економіка природокористування і сталий розвиток : науковий журнал. URL: <https://surl.li/tbqvoz>.
4. Український лісовий портал. URL: <https://www.openforest.org.ua/>